

קורס שימור בארכיאולוגיה. רשות העתיקות, 2010

מטרת הקורס היא להעלות את המודעות של הארכיאולוגים להיבטים של שימור כבר בזמן החפירה ולעודד גישה הרואה בשימור חלק בלתי נפרד מתפקידו של הארכיאולוג כמו גם יצירה של בסיס איתן לשיתוף פעולה מקצועי בין מינהל שימור ותחום טיפול בממצאים לבין ארכיאולוגים ברשות

משך הקורס: 48 שעות, 6 ימים.

מיקום: ירושלים, רוקפלר; הר חוצבים; העופל; מנהרות הכותל

מועדי הקורס: 24 בפברואר – 5 במאי, אחת לשבועיים בימי רביעי.

הכנת הקורס: מינהל שימור, מחלקת מדיניות ומחקר (יעל אלף, יעל פ.נעמן); תחום טיפול בממצאים (פנינה שור, צביקה גרינהוט) תחום חפירות וסקר (אלון דה גרוט) הדרכה באגף משאבי אנוש (גלי צברי)

רכזת הקורס והנחיה: יעל פורמן-נעמן, מינהל שימור

פיתוח הדרכה והנחיה: יעל אלף, מינהל שימור

קהל היעד: 27 ארכיאולוגים מרשות העתיקות

נושאי הקורס, תאריכים ומיקום:

מקום	תאריך	נושא	
קמ"ט יו"ש	24.02.2010	מבוא - עקרונות השימור ויישומם בארכיאולוגיה	מפגש 1
קמ"ט יו"ש + סיור בכותל	10.03.2010	טכנולוגיות עתיקות וחומרים עתיקים: מאפיינים, תהליכי בליה והרס	מפגש 2
הר חוצבים + סיור בעופל	24.03.2010	טכנולוגיות עתיקות וחומרים עתיקים: מאפיינים תהליכי בליה והרס (המשך)	מפגש 3
רוקפלר + סיור בסדנת פסיפסים	07.04.2010	טכנולוגיות עתיקות וחומרים עתיקים (המשך); תהליך השימור	מפגש 4
הר חוצבים + התנסות בשטח	21.04.2010	תהליך השימור (המשך); התנסות מעשית	מפגש 5
מוזיאון ישראל + קמ"ט יו"ש	05.05.2010	תהליך השימור (המשך); דיון מסכם	מפגש 6

תוכנית הקורס

24.02.2010		מפגש 1: מחשבת השימור, עקרונות השימור ויישומם בארכיאולוגיה	
		התכנסות בקמ"ט יו"ש	8:30-8:00
יעל אלף + יעל פורמן-נעמן וג'ון זליגמן	פתיחה: ארכיאולוגיה ושימור המורשת	הפסקה	10:30-8:30
		הפסקה	11:00-10:30
צביקה גרינהוט + יעל אלף	האיזמים על משאבי המורשת		12:00-11:00
יעל פורמן-נעמן	מחשבת השימור, שורשים ומגמות עכשוויות		13:00-12:00
		הפסקת צהריים	14:00-13:00
יעל פורמן-נעמן	מחשבת השימור בישראל		14:45-14:00
יעל אלף + וואליד אטראש	עקרונות השימור		15:45-14:45
יעל אלף	סיכום והסבר לתרגיל בית		16:00-15:45
10.03.2010		מפגש 2: טכנולוגיות עתיקות וחומרים עתיקים: מאפיינים ותהליכי הרס ובליה	
		התכנסות בקמ"ט יו"ש	8:30-8:00
יעל אלף + יעל פורמן-נעמן	פתיחה - הצגת תרגיל בית		8:45-8:30
אלון דה גרוט	אתיקה בארכיאולוגיה		9:15-8:45
		הפסקה והסעה לחניון גבעתי	9:30-9:15
ג'ון זליגמן, דורון בן עמי, רענן כסלו, שלומית וקסלר, ג'וני איבנובסקי	חפירה ושימור בחניון גבעתי, בית הליבה ומנהרות הכותל (סיור)		12:00-10:00
		הפסקת צהריים	13:15-12:30
ז'אק נגר	הערכת סיכונים באתר		14:00 – 13:15
		הפסקה	14:30 – 14:00
ז'אק נגר	השפעת החפירה על תהליכי בליה והרס		15:30 – 14:30
יעל אלף + יעל פורמן-נעמן	סיכום והסבר לתרגיל בית		16:00 – 15:30
24.03.2010		מפגש 3: טכנולוגיות עתיקות וחומרים עתיקים: מאפיינים ותהליכי הרס ובליה	
		התכנסות בכיתת הדרכה בהר חוצבים	8:30-8:00
יעל אלף + יעל פורמן-נעמן	פתיחה - התרשמות ומסקנות מהסיוור בחפירות חניון גבעתי ורחבת הכותל		9:15-8:30
מימי לביא	ממצא אורגני		10:00-9:15
		הפסקה	10:15-10:00
יורם סעד	השפעת החפירה על תהליכי בליה והרס בשילוב דוגמאות מתרגילי הבית		12:00-10:15
		הפסקת צהריים	13:00-12:00
		הסעה לעופל	13:30 – 13:00
מארק אברהמי, ראלב אבו דיאב, יבגני איבנובסקי (ג'וני), יורם סעד	זיהוי בעיות השתמרות בעופל - תרגול בשטח		15:30-13:30
		הסעה להר חוצבים ופיזור	16:00 – 15:30

07.04.2010			מפגש 4: טכנולוגיות עתיקות וחומרים עתיקים; תהליך השימור		
		התכנסות בבית הגגן – מינהל שימור ברוקפלר			07:30 – 08:00
יעל אלף + יעל פורמן		פתיחה - מתווה ל"מסמך הבנות"			08:00 – 08:30
פרופ' מייק טרנר		הערכת משמעות תרבותית בתהליך התכנון			08:30 – 10:00
		הפסקה			10:00 – 10:30
יעל אלף		תהליך השימור ורמות התערבות			10:30 – 12:00
		הפסקת צהריים			12:00 – 13:00
ז'אק נגר		אבן			13:00 – 13:45
ז'אק נגר		פרסקו ופסיפסים			13:45 – 14:30
		הפסקה			14:30 – 14:45
ז'אק נגר וראלב אבו דיאב		אבן, פסיפסים ופרסקו, סיור בסדנא			14:45 – 15:30
		סיכום והסבר לתרגיל בית			15:30 – 16:00

21.04.2010			מפגש 5: טכנולוגיות עתיקות וחומרים עתיקים; תהליך השימור		
		נושא			שעות
		התכנסות בבית הגגן ברוקפלר			07:30 – 08:00
יעל פורמן-נעמן		שימור בארכיאולוגיה: הכנת "מסמך הבנות"			08:00 – 09:30
		הפסקה			09:30 – 09:50
אלישבע קמייסקי		קרמיקה			09:50 – 10:45
לנה קופרשמידט והילה רוזנשטיין		מתכת			10:45 -11:15
		הפסקה			11:15-11:30
אסף אורון		תהליך השימור של ממצא ימי			11:30 – 12:30
		הפסקת צהריים			13:30-12:30
ג'ק נגר, ראלב אבו דיאב, יבגני איבנובסקי		התנסות בביצוע עבודות שימור			13:30 – 16:00

05.05.2010			מפגש 6: תהליך השימור ; דיון מסכם		
		התכנסות במוזיאון ישראל			7:30-8:00
פנינה שור		שימור המגילות הגנוזות; סיור במעבדה			10:30-8:00
ז'אק נגר		תכנון החפירה וכיסוי אתרים			11:45-11:00
רנה סיון		פרשנות ותצוגה של אתרים			13:00-11:45
		הפסקת צהריים			13:45 -13:00
בהשתתפות: עוזי דהרי, גדעון אבני, צביקה גרינהוט, פנינה שור, סגל מינהל שימור		דיון מסכם בפורום רחב לקראת מסמך לקידום ממשקי הפעולה – חפירה-שימור – ברשות העתיקות.			14:45-13:45
		הפסקה			15:00 – 14:45
		סיכום הקורס, משוב			16:00-15:00